

ת"פ 25602/07/16 - מדינת ישראל נגד מנשה נסים

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 25602-07-16 מדינת ישראל נ' נסים

בפני
בעניין: כבוד השופטת בכירה שרון לארי-בבלי
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מנשה נסים

הנאשמים

גזר דין

הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בביצוע עבירת פריצה לרכב בכוונה לבצע גניבה, לפי סעיף 413 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - **חוק העונשין**), ועבירת גניבה מרכב, לפי סעיף 413ד(א) לחוק העונשין.

בכתב האישום נטען כי ביום 19.08.15 התפרץ הנאשם לרכב מסוג יונדאי ל.ז 76-431-78 השייך למתלונן. באותן הנסיבות, שבר הנאשם את חלון הדלת הימנית הקדמית ונטל מתוך הרכב טלפון נייד השייך לאשת המתלונן וארנק שבתוכו רישיון נהיגה, שני כרטיסי אשראי, סך של 250 ₪, כרטיס כניסה לחדר מלון, כרטיס קופת חולים, כרטיס סיבוס ותלושי קנייה בסך 750 ₪. כשעה לאחר מכן, הכניס הנאשם לטלפון הנייד את כרטיס הסיים שלו והשתמש בו כבשלו.

ביום 17.06.17 התקיימה ישיבת הוכחות, בהיעדר הנאשם, שבסופה הורשע במיוחס לו בכתב האישום. בדיון מיום 20.11.17 נשלח הנאשם לקבלת תסקיר שירות המבחן בעניינו.

תסקיר שירות המבחן

מתסקיר שירות המבחן שהתקבל ביום 10.05.18 עולה כי הנאשם בן 50, גרוש ואב לארבעה ילדים. קורות חייו פורטו בהרחבה בתסקיר, ועולה מהם כי ניהל אורח חיים התמכרותי במשך 30 שנה, תוך ביצוע עבירות פליליות וריצוי מאסרים מאחורי סורג ובריח. כיום, נמצא הנאשם בהליך גמילה והעתיק את מקום מגוריו לחיפה.

בהתייחס לביצוע העבירות נשוא הליך זה, מסר הנאשם כי אלה בוצעו על רקע ניהול אורח חיים התמכרותי ובהיותו תחת השפעת סמים. הנאשם התקשה לזכור את פרטי האירוע, אולם השירות התרשם כי נטל אחריות למעשיו והצר על פגיעתו באנשים וחש צורך לפצותם. השירות התרשם כי ניכר שהנאשם גילה יכולת להתבונן על השלכות מעשיו וכן ביטא יכולת להתחבר לפגיעה שבהתנהגותו.

שירות המבחן סקר את היסטוריית השימוש של הנאשם בסמים, שהחלה בגיל 16 ומהר מאוד עברה לשימוש בסמים קשים, באופן שסייע לו להתמודד עם קשייו. הנאשם עבר מספר ניסיונות גמילה במסגרת בתי הסוהר. הנאשם השתלב

בהליך טיפולי ביום 17.7.17 במסגרת היחידה להתמכרויות בעיר חיפה, וביום 29.8.17 נקלט באשפוזית טמרה לשם גמילתו הפיזית מסמים. ביום 27.9.17 שב לטיפול ביחידה להתמכרויות, וגורמי הטיפול שם מסרו כי הוא שיתף פעולה עם הטיפול ומסר בדיקות לאיתור סם שנמצאו נקיות. במקביל, לקח חלק בקבוצות תמיכה NA. הנאשם אמנם שיתף פעולה במסגרת ההליך הטיפולי, אולם השירות התרשם כי הוא ממשיך לשמר דפוסים עברייניים המשרתים אותו. הנאשם הביע נכונות להשתלב בקבוצה טיפולית במסגרת שירות המבחן.

שירות המבחן התרשם כי לנאשם קושי להבחין בין צרכיו לצרכי האחר, קושי המלווה אותו לאורך מרבית שנות חייו, אולם לצד זאת התרשם כי ישנה יכולת גבוהה לפיתוח אמפתיה ואף גילוי הערכה עצמית חיובית. עוד העריכו כי הוא שואף לשפר את אורחות חייו, תוך נטילת אחריות למעשיו. לצד הקושי בויתור על דפוסיו העברייניים, הביע הנאשם מוטיבציה להמשיך בהליך הגמילה והביע מוטיבציה לניהול אורח חיים נורמטיבי.

בבחינת כלל השיקולים, המליץ שירות המבחן על ענישה שיקומית, שתאפשר לנאשם להמשיך ולקבל כלים להתמודדות עם מצבו במסגרת צו מבחן, במהלכו ישולב בהליך טיפולי תוך מעקב אחר התקדמותו. עוד המליץ השירות על השתתפות עונש של צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 220 שעות וכן מאסר מותנה.

תמצית טיעוני הצדדים לעונש

ב"כ המאשימה עמד על נסיבות ביצוע העבירות וכן על הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוען. בתוך כך, ביקש לקבוע מתחם עונש הולם שנע בין 8 ל-18 חודשי מאסר בפועל. באשר לעונש המתאים, לנוכח עברו הפלילי העשיר של הנאשם, כמו גם האמור בתסקיר שירות המבחן בדבר שימור דפוסיו העברייניים, עתר להשית על הנאשם 12 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, קנס והתחייבות.

ב"כ הנאשם ביקשה לחרוג ממתחם העונש ההולם, בהתאם לסעיף 40ד לחוק העונשין ולאמץ את המלצת שירות המבחן בדבר ענישה חינוכית הרתעתית. בתוך כך, עמדה על נסיבותיו האישיות של הנאשם, הקשיים שעבר במרוצת השנים וכן ההליך הטיפולי שהחל בחודש יוני 2017. עוד הדגישה כי הגם שנשמעו ראיות בתיק, הדבר נבע מכך שהנאשם היה בתקופה משברית, ובכל מקרה ביקשה לראות בו כמי שהודה במיוחד לו.

הנאשם בדברו האחרון נטל אחריות למעשיו והביע צער וחרטה. עוד תיאר את ההליך הטיפולי שעבר ועודנו עובר ועל הסיוע שהוא מעניק היום לסובלים מהתמכרויות.

דין והכרעה

בפתח הדיון יצוין כי יש לראות בשתי העבירות בהן הורשע הנאשם כמהוות אירוע עברייני אחד לצורך קביעת מתחם העונש ההולם, והן בעלות קשר הדוק.

הערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע עבירות הפריצה לרכב וגניבה ממנו הוא שמירה על קניינו ובטחונו של הפרט. לעניין זה נדמה כי יפים דבריו של כב' שופט עמית בבש"פ 45/10 **מאסרוה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 07.06.10), אשר זכו להתודה רבה בהקשר לעבירות רכוש כגון דא:

"פתאום קם אדם בבוקר ומוצא..." שמכוניתו חלפה עם הרוח, או במקרה הטוב, נפרצה ותכולתה נשדדה. חוזר אדם לביתו בסוף עמל יומו ומוצא כי מאן דהוא חדר לפרטיותו ונטל את

רכושו ואת חפציו שאותם צבר בזיעת אפו ומיטב כספו. מי ימוד את עוגמת הנפש, הרוגז וחסרון הכיס שנגרמו למי שנפגע מאותן עבירות רכוש, שדומה כי ליבנו גס בהן, והסטטיסטיקה של העבירות הלא מפוענחות בתחום זה מדברת בעד עצמה. אין לראות בעבירות רכוש, כמו התפרצות לדירה או גניבת רכב, גזירת גורל שאין לה מענה בחוק ובפסיקה"

בחינת **נסיבות ביצוע העבירות** מובילה למסקנה כי הפגיעה בערכים המוגנים הינה ברף הבינוני. עובדות כתב האישום מתארות אירוע במסגרתו פרץ הנאשם לרכב, תוך נטילת טלפון נייד וארנק שבו כסף וכרטיסים שונים. את העבירה ביצע הנאשם על ידי שבירת חלון הדלת.

באשר לסיבות שהובילו את הנאשם לביצוע העבירה, הרי שאין מחלוקת, והדבר עולה מפורשות מתסקיר שירות המבחן, כי העבירות בוצעו על רקע התמכרותו ארוכת השנים לסמים. הצורך לממן התמכרות זו הובילו, לא לראשונה, לביצוע עבירות, תוך פגיעה ברכוש האחר.

בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מעלה כי בעבירות בהן הורשע הנאשם, משיתים בתי המשפט מנעד רחב של עונשים הכוללים, לרוב, רכיב ענישה של מאסר בפועל. ברי כי כל עבירה שונה בנסיבותיה ובחומרתה, באופן המשפיע על קביעת מתחם העונש ההולם (ראו, בשינויים המחייבים, ענישה ומתחמי עונש הולם במקרים הבאים: רע"פ 4338/15 **כהן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 11.07.12); עפ"ג (מח' חיפה) 20738-08-14 **מדינת ישראל נ' אבו חאטום** (פורסם בנבו, 27.08.14); ת"פ 30065-03-18 **מדינת ישראל נ' בן אבו** (פורסם בנבו, 15.01.19); ת"פ 49066-02-17 **מדינת ישראל נ' לנקרי** (פורסם בנבו, 05.02.19)).

בנסיבות האמורות, בשים לב לנסיבות ביצוע העבירה, אני סבורה כי מתחם העונש ההולם נע בין מספר חודשי מאסר, שיכול וירוצו בעבודות שירות, לבין 12 חודשי מאסר בפועל.

העונש ההולם

לחומרה, מצאתי כי יש לתת משקל לשיקולי הרתעת היחיד והרבים במסגרת מתחם העונש שנקבע לעיל. בשורה ארוכה של פסקי דין הודגשה החומרה היתרה בעבירות רכוש מסוג זה, וכן הצורך להתמודד עם תופעה זו ביד קשה. בהקשר האמור יצוין כי עברו הפלילי של הנאשם כולל ערב רב של הרשעות קודמות בעבירות אלימות ורכוש בגין ריצה שנים רבות מאחורי סורג ובריח.

לצד זאת, מצאתי לתת משקל לנסיבותיו האישיות של הנאשם, ובפרט להליך השיקומי שערך. אכן, במרוצת חייו ניסה הנאשם לא אחת לשנות את אורחות חייו ולהתנקות מסמים. פעמים רבות, כך נראה, ניסיונות אלה עלו בתוהו, והוא שב לבצע עבירות, שנועדו בעיקרן לממן את התמכרותו לסמים. ברם, העובדה כי בהיסטוריית הנאשם מספר ניסיונות שיקום שכשלו, אין בה כדי למנוע ממנו ניסיונות נוספים. מהמידע שהובא לעיוני, עולה כי עד כה מצליח הנאשם בהליך הטיפול לאורך תקופה ארוכה, ויש לעודדו להמשיך בדרך זו.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם נטל אחריות למעשיו ואף הביע צער וחרטה. אמת, השירות אמנם ציין כי הנאשם משמר דפוסים עברייניים, אולם לצד זאת הוא הביע רצון ונכונות לקחת חלק בהליך טיפולי נוסף במסגרת שירות המבחן, באופן שיסייע לו לרכוש כלים להתמודדות מיטבית וניהול אורח חיים נורמטיבי ושומר חוק. ההגנה הגישה לעיוני מסמך,

חתום על ידי מנכ"ל "בית חם למכור" בקריית אתא, ולפיו הנאשם הגיע למוסד והחל בו הליך גמילה. בהמשך, לאחר שסיים הליך זה, השתלב הנאשם בהתנדבות בתפקיד מדריך טיפולי חברתי ומסייע למטופלים חדשים במוסד.

זאת ועוד; הנאשם ממשיך למסור בדיקות לאיתור סמים, שנמצאו כולן נקיות משרידי סם, באופן המחזק את התרשמות השירות בדבר הליך טיפולי ונכונות של הנאשם לערוך שינוי באורחות חייו. לא מן הנמנע כי הליך טיפולי, ובפרט בתחום ההתמכרויות, ילווה בעליות ומורדות, ואולם עד כה הוכיח הנאשם כי יש ליתן בו אמון. ברי כי כלל השיקולים שפורטו לעיל מובילים למסקנה כי יש להימנע משליחתו אל מאסר מאחורי סורג וברית, שיהיה בו כדי להרע את מצבו וכדי לפגוע בהליך השיקומי.

באיזון בין כלל השיקולים הרלבנטיים שפורטו לעיל, סברתי כי יש למקם את הנאשם בתחתית מתחם העונש ההולם, ולהשית עליו מאסר שירוצה בעבודות שירות. ברם, הממונה על עבודות שירות מסר בחוות דעתו מיום 10.06.19 כי הנאשם איננו כשיר לביצוע עבודות שירות מפאת מצבו הנפשי. משאלה פני הדברים, עולה השאלה האם יש מקום להשית על הנאשם עונש מאסר מאחורי סורג וברית.

אמנם מצבו הרפואי או הנפשי של הנאשם יכול להוות שיקול להקלה בעונשו, ואולם אין בו, לכשעצמו, כדי לפטור אותו מריצוי עונש מאסר. עם זאת, בבחינת כלל נסיבות המקרה דנן, ובשים לב להליך השיקומי שערך הנאשם עד כה, סבורני כי חרף אי התאמתו לביצוע עבודות שירות, לא יהיה זה נכון להשית עליו עונש מאסר מאחורי סורג וברית. עונש כאמור עלול להוביל לרגרסיה במצבו הנפשי-התמכרותי. תחת זאת, ניתן יהיה להסתפק בעונש של"צ בהיקף נרחב, בשילוב צו מבחן, אשר יסייע לנאשם בהמשך דרכו החיובית.

לפיכך, אני דנה את הנאשם לעונשים הבאים:

א. שירות לתועלת הציבור בהיקף של 300 שעות. השירות יבוצע בהתאם לתכנית שיגבש שירות המבחן. הנאשם יחל בריצוי השל"צ בתוך 30 ימים מיום קבלת התכנית. השירות רשאי לשנות את מקום ההשמה ללא צורך בהחלטה שיפוטית. הנאשם מוזהר כי אי ריצוי השל"צ במלואו יגרור את הפקעתו ויוטל עליו עונש חלופי.

ב. מאסר למשך 5 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, והתנאי שלא יעבור הנאשם עבירת רכוש.

ג. צו מבחן למשך 18 חודשים. הנאשם הוזהר בדבר משמעות הצו והחובה לציית לו, לרבות המשמעות של ניתוק קשר עם שירות המבחן.

ד. פיצוי למתלונן, ע"ת 1, בסך 5,000 ₪. הפיצוי יופקד במזכירות בית המשפט בעשרה תשלומים שווים ורצופים מיום 1.11.19.

ה. בנסיבות העניין, ולפנים משורת הדין מצאתי להימנע מהשתת קנס.

מזכירות תשלח ההחלטה לשירות המבחן במחוז חיפה והצפון.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים.

ניתן היום, י"ח אלול תשע"ט, 18 ספטמבר 2019, במעמד ב"כ הצדדים.

עמוד 4

